Należytość pocztowa opłacona ryczałtem
Nr. 237 Kraków, piątek 17 października 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: **Konstanty Srokowski**

Redakcja: **ulica Batorego Nr. 10** Telefon Nr. 44-90 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zl. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.

Cena numeru **15 groszy**

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: **ulica Batorego Nr. 10** Telefon Nr. 35-99 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

10-godzinny dzień pracy na G. Śląsku
przedłużony na dalsze 3 miesiące

Warszawa. (Tel. wł.). Celem zapobieżenia bezrobociu w okresie trwającego dotychczas kryzysu gospodarczego w górnośląskiej części województwa śląskiego, powstałego na skutek przedłużenia czasu pracy w Niemczech wogóle i na Śląsku niemieckim w szczególności oraz wobec ponownego przedłużenia we wrześniu br. czasu pracy na Śląsku niemieckim, rada ministrów w dniu 15 października uchwaliła przedłużenie mocy obowiązującej rozporządzenia ministra pracy i opieki społecznej z dnia 18 lipca 1924 r. w sprawie przedłużenia czasu pracy w hutach górnośląskiej części województwa śląskiego na dalsze trzy miesiące. W razie przywrócenia na Śląsku niemieckim 8 - godzinnego dnia pracy, rozporządzenie automatycznie straci moc prawną. Powyższa uchwała rady ministrów oparta jest na wniosku komisji międzyministerjalnej do zbadania przemysłu górnośląskiej części województwa śląskiego, zalecającym przedłużenie czasu pracy w hutnictwie żelaznem, cynkowem i ołowianem na Górnym Śląsku.

Pożyczka niemiecka w Anglji i Ameryce
pokryta w całości
W Nowym Jorku w przeciągu kwadransa subskrybowano 110 mil. dolarów

Londyn. (PAT.). Wczoraj o godzinie 13 - tej zamknięte zostały listy subskrypcyjne na pożyczkę niemiecką. Zapisy przekroczyły sumę wyłożoną do subskrypcji.

Londyn. (PAT.). Z Nowego Yorku donoszą, że w kwadrans po otwarciu subskrypcji, całą ilość obligacyj w sumie 110 miljonów dolarów była pokryta. Od godziny 6 - tej rano przed bankiem przyjmującym subskrypcję, czekało 6.000 osób w kolejce.

Berlin. (PAT.). Wolff donosi ze Sztokholmu, że przyjęta przez Szwecję część pożyczki niemieckiej została całkowicie pokryta.

Socjaliści gdańscy potępiają arogancję
senatu w stosunku do Polski

Gdańsk. (Tel. wł.). Na wczorajszem posiedzeniu sejmu gdańskiego toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad wnioskiem socjalistów o wyrażenie wotum nieufności senatowi. Na uwagę zasługuje przemówienie przywódcy socjalistów posła Gehla, który między innemi stwierdził, że senat obecny jest jednostronnie zorjentowany w kierunku nacjonalistycznym, co utrudnia i wprost uniemożliwia wszelkie porozumienie się z Polską. Ponadto senat postępuje wobec Polski z niesłychaną arogancją, okazując brak wszelkich form międzynarodowych grzeczności oraz form dyplomatycznych. W głosowaniu nad wnioskiem socjalistów o wotum nieufności na ogólną liczbę posłów do sejmu gdańskiego 120, głosowało 116 z czego 52 oświadczyło się za wnioskiem, 56 przeciwko a 8 wstrzymało się od głosowania.

Francja uzna sowiety bez zastrzeżeń

Paryż. (PAT.) Komisja powołana dla zbadania sprawy uznania rządu sowieckiego zakończyła raport, który wręczony zostanie Herriotowi. Według agencji Havasa raport ten zaleca! będzie uznanie sowietów bez uprzedniego stawiania warunków jednak zawierać będzie zastrzeżenia dotyczące późniejszych rokowań w sprawie regulowania kwestyj obchodzących osoby prywatne albo państwo francuskie.

Kampanja wyborcza w Anglji

Kraków, 16 października.

Partja robotnicza rozpoczęła kampanję wyborczą od stanowczego odseparowania się od komunistów. Na kongresie partyjnym w Londynie odrzucił wniosek na przyjęcie komunistów do partji 3,185.000 głosów przeciw 193.000. Drugi wniosek, aby nie popierać w żadnym okręgu wyborczym kandydatur komunistycznych uchwalono 2,456.000 przeciw 654.000 głosów. Wreszcie trzeci wniosek, postanawiający wykluczenie z partji każdego, kto sympatyzuje z programem komunistycznym uchwalono większością 64.000 głosów.

Zerwawszy tak całkowicie wszelkie związki z komunistami partja pracy wystąpiła tem energiczniej przeciw obu partjom burżuazyjnym, nie potrzebując już obawiać się, że będą ją one zwalczały głównym zarzutem sympatji i współnictwa z komunistami. Manifest wyborczy partji robotniczej podnióslszy zasługi gabinetu Mac Donalda w zakresie polityki zagranicznej i pacyfikacji świata, zarzuca liberałom i konserwatystom, że uknuli spisek przeciw rządowi robotniczemu, obawiając się, że rząd przystąpi do znacznych redukcyj budżetu. Pozytywnych przyrzeczeń manifest nie czyni zbyt wielu. W każdym razie jednak obiecuje zmniejszenie podatków i upaństwowienie kopalń węgla.

Manifest konserwatywny i liberalny mają ze sobą to wspólne, że narzucają Mac Donaldowi nadużycie władzy w sprawie Campbella tudzież zawarcie traktatu z Sowietami, którego postanowienia obie partje potępiają. Manifest liberalny zawiera opracowany przez Lloyd Georgea projekt organicznego połączenia przemysłu węglowego z elektrycznym, co wedle zapewnień manifestu obniżyłoby bardzo znacznie cenę siły motorycznej, poprawiając tem samem położenie przemysłu angielskiego.

Dalej liberali obiecują podwyższenie rent asekuracyjnych na wypadek choroby i rozszerzenia tych ubezpieczeń także na urzędników prywatnych czyli t. zw. „clerków". Wreszcie partja liberalna ogłasza powrót do programu podatkowego Lloyd Georgea z r. 1910, obsiążającego jak wiadomo bardzo znacznie ziemie zbytkowne i budowlane.

Konserwatyści są najskromniejsi w swym programie. Zapowiadają ujednostajnienie ustaw ubezpieczeniowych, wielką akcję budowlaną, podniesienie wykształcenia technicznego, opiekę nad rolnictwem, wreszcie reformę podatków bezpośrednich. Uderza w odezwie wyborczej konserwatystów fakt, że wprowadzenie ceł protekcyjnych, o co walczyli przy poprzednich wyborach, obecnie zepchnięte zostało na szary koniec programu.

Komuniści wreszcie, występujący do wyborów osobno, zalecają Anglji system sowiecki, dowodząc że zastosowanie go do stosunków angielskich może odbyć się z łatwością i bez stosowania teroru...

Programy wyborcze wszystkich partyj dostosowane są do poziomu przeciętnego robotnika angielskiego, który wśród 21 miljonów wyborców i wyborczyń Wielkiej Brytanji stanowi masę największą. Według statystyki bowiem zawodowej urzędników jest w W. Brytanji (Anglja, Walja, Szkocja) 347.007, żołnierzy i oficerów armji i marynarki 205.117, wolnych zawodów 796.296, służby domowej, itp. 2,322.783, handel i transport 2,497.496, rolnictwo i rybołówstwo 1,487.587, robotników fabrycznych 20,674.380. Robotnicy więc różnych kategoryj stanowią przeszło 75 procent ogółu pracujących a zarazem do głosowania uprawnionych. Nic więc dziwnego, że każda

partja, konserwatywnej nie wyjmując, na postulaty robotnicze główny nacisk kładzie w swoich odezwach.

Powyższe cyfry wyjaśniają także dostatecznie, na czem opierają się rachuby polityczne partji robotniczej na bliższą i dalszą przyszłość. **Idem.**

TELEGRAMY

Narady w sprawie konkordatu

Rzym. (PAT.) W sekretarjacie stanu w Watykanie delegat rządu polskiego Grabski i msgr. Duca rozpoczęli narady w sprawie konkordatu Polski ze Stolicą apostolską.

Konflikt angielsko-turecki

Genewa. (Tel. wł.). Sekretarz generalny Ligi narodów otrzymał od Mac Donalda telegram, w którym premjer angielski prosi o niezwłoczne zwołanie Rady Ligi, celem zbadania wynikłej między rządem angielskim a tureckim różnicy interpretacji ostatnich paragrafów rezolucji Rady Ligi narodów z dnia 30 września w sprawie status quo na granicy Iraku.

Sekretarz o depeszy tej powiadomił natychmiast przewodniczącego Rady Ligi Hymansa.

RZĄD TURECKI ZDECYDOWANY DO PODJĘCIA KROKÓW WOJSKOWYCH.

Berlin. (PAT.) Wedle doniesienia z Angory rząd turecki upoważnił dowódcę wojsk na granicy Mossulu do przedsięwzięcia wszelkich kroków, które z punktu widzenia wojskowego mogą być w obecnej sytuacji usprawiedliwione.

Nowe walki w Szanghaju

Londyn. (Tel. wł.). W Szanghaju rozpoczęły się nowe walki, które rozszerzyły się na dzielnicę europejską. Dowództwo floty sprzymierzonych zmuszone było wysadzić kilkuset żołnierzy dla obrony europejczyków.

Szanghaj. (PAT). „United Press". Walki pod Mankiang o 12 klm. od Szanghaju rozpoczęły się na nowo. Wywołało to wielkie zaniepokojenie w dzielnicy europejskiej, która jest pilnie strzeżona.

Pożyczka Morgana dla Francji

Paryż. (Tel. wł.). Przybył tu wczoraj Morgan, który konferował z ministrem skarbu Clementelem i bankierami francuskimi w sprawie pożyczki dla Francji. Pożyczka ta umożliwi rządowi rozpisanie pożyczki wewnętrznej do wysokości 4 miljardów franków, co ostatecznie ureguluje budżet francuski.

Mekka w rękach Wahabitów

Londyn. (PAT.) Wahabici wkroczyli do Mekki. W mieście panuje spokój.

Łódzcy przemysłowcy tekstylni odrzucają żądania robotników

Strajku w Łodzi nie będzie

Łódź. (AW.). Związek przemysłu włókienniczego wysłał do związków zawodowych następujące pismo: W odpowiedzi na list Panów komunikujemy, że zmuszeni jesteśmy żądaniom panów odmówić, ponieważ 1) obecna sytuacja przemysł uwłókienniczego nie pozwala na żadne zwiększenie kosztów produkcji, 2) nie posiadamy w chwili obecnej umowy z panami w sprawie wysokości płac robotniczych. — Dla omówienia powyższej odpowiedzi zwołane będzie ogólne zebranie delegatów związków zawodowych „Praca" oraz „Klasowego". Sytuacji nie należy uważać za groźną. Strajk jest niemal wykluczony.

Kampanja wyborcza w Anglji

Porozumienie pomiędzy konserwatystami a liberałami

Londyn. (PAT). Wczoraj przedpołudniem przywódca konserwatystów Baldwin otworzył kampanję wyborczą partji konserwatywnej przemówieniem w Londynie. Mówca potępił zamiary partji pracy dążącej do upaństwowienia kolei i kopalń węgla oświadczając, że odstąpienie od systemu konkurencyjnego odbiłoby się bardzo niekorzystnie w życiu ekonomicznem kraju i uniemożliwiłoby konkurencję z zagranicą. Co się tyczy projektu elektryfikacji Baldwin oświadczył, że wydaje mu się iż nadzieje partji pracy nie są uzasadnione, gdyż Szwajcarja, Włochy i Norwegja posiadają znacznie większe siły wodne niż Anglja. Lloyd George postanowił poświęcić przyszły tydzień na objazd Larcashire siedliska przemysłu włókienniczego, gdzie w zeszłym roku partja liberalna osiągnęła największą ilość mandatów. Ekspremjer wyraził nadzieję, że w czasie obecnych wyborów liczba mandatów jego stronnictwa wzrośnie.

Londyn. (PAT). Donoszą o dalszych porozumieniach między konserwatystami a liberałami celem uniknięcia rozproszenia sił. Między innymi podobny układ zawarty został w okręgu wyborczym Aberawon z którego wyszedł Mac Donald w czasie ostatnich wyborów, a w którym obecnie przeciwnikiem Mac Donalda będzie kandydat partji liberalnej, który otrzyma nieoficjalne poparcie konserwatystów. W okręgu wyborczym, gdzie kandyduje Lloyd George jedynym jego przeciwnikiem będzie kandydat labour party. Należy się spodziewać, że porozumienia podobne zostaną zawarte jeszcze w kilkudziesięciu innych okręgach wyborczych, co niewątpliwie wpłynie poważnie na rezultat wyborów.

Zeppelin III. wylądował w Ameryce

Podróż z Berlina do N. Jorku trwała 80 godzin i 40 minut

Nowy York. (PAT.). Wczoraj, kilka minut po godzinie 3-ciej popoł., wylądował statek powietrzny Z. R. III. na lotnisku w Lakehurst. Gdy statek przelatywał nad Nowym Yorkiem, odezwały się syreny fabryczne i dzwony a baterje nadbrzeżne dały salwy powitalne. Przed wylądowaniem wykonał statek ewolucje nad Nowym Yorkiem, przyczem obniżył się na wysokość 300 m. Cała podróż trwała 80 godzin i 40 minut.

Nowy York. (PAT.). Reuter. Prezydent Coolidge przesłał kapitanowi sterowca depeszę, w której oświadcza, że czuje się zadowolony z wznowienia stosunków pokojowych między Niemcami a Stanami Zjednoczonemi.

Nowy York. (PAT.). Dr. Ekener w wywiadzie oświadczył, że podróż na statku Z. R. III. miała przebieg pomyślny tylko w pierwszej części drogi. Od wtorku rano statek miał do czynienia z burzą, wiejącą w kierunku przeciwnym do jego lotu. — Wiatr miał siłę 20 metrów na sekundę, a przed Nową Szkocją wzmógł się do 25 metrów. Z. R. III. minął w drodze dwa krążowniki Detroit i Milwauke, ale nie mógł ich dojrzeć. Od Azorów statek musiał zmienić kierunek drogi z powodu przeciwnych wiatrów.

Inżynier Widemann oświadczył w wywiadzie między innemi: Mieliśmy dość czasu do spania po pierwszych emocjach. Tylko koło Nowej Szkocji nie było przyjemnie, ponieważ mieliśmy bardzo złą niepogodę. Miejscami byliśmy nawet przez burzę poprostu pędzeni. W każdym razie osiągnęliśmy nowy rekord światowy, przebywając 5.000 mil bez zatrzymywania się.

Dymisja gabinetu jugosłowiańskiego

Białogród. (PAT). Avala. Gabinet podał się wczoraj wieczorem do dymisji. Ustąpienie gabinetu nastąpiło na życzenie króla, podyktowane pragnieniem umożliwienia krajowi kontynuowania polityki pokojowej, zwalczania korupcji i osiągnięcia ostatecznego porozumienia między Serbami, Chorwatami i Słoweńcami.

Szlakami Dalmacji

Należy w turystyce zrobić miejsce i dla mniej uczęszczanych krajów, specjalnie, jeśli pod wieloma względami zdołają wytrzymać konkurencję słonecznej Italji.

Do takich mniej odwiedzanych a równie pięknych krajów, należy Dalmacja. Wobec braku miejsca ograniczam się tylko do krótkich impressjonistycznych migawek, które pozwolą czytelnikowi na stworzenie sobie obrazu, chociażby w przybliżeniu prawdziwego.

Podróż po Dalmacji należy do najtańszych w Europie, lecz szczególnie po wojnie, zupełnie zaniedbana, z obawy przed niepewnymi stosunkami, w tym bardzo jeszcze pierwotnym kraju.

Zapewniam wszystkich, którzy nie lubią w podróży robić jakiejkolwiek ofiary, i nie zechcą zrezygnować z niczego, co nazywa się wygodą, że nie będą mieli pod tym względem żadnych przykrości. Wszystko tu istnieje, wszelkie urządzenia kulturalne — a nawet... nawet... Ale nie chcę krytykować własnego gniazda!...

Droga, którą obrałem wiedzie przez Wiedeń, Zagrzeb, Sł. Brod.

Z Sł. Brodu jedzie się już na południe koleją bośniacko-hercegowińską wąsko-torową i tu rozpoczyna się ciekawa, pełna wrażeń droga.

Już następne miasto, Bośniacki Brod, to niemal zupełnie orjentalna miejscowość. Domy, meczety, cmentarze, ulice, sklepy, kawiarnie — wszystko nosi na sobie piętno wschodu.

Bośniacy, Turcy, Kroaci, Serbowie — wszystko jakieś zupełnie inne, ma w sobie inny sposób życia, co ujawnia się na zewnątrz tak charakterystycznie, że ma się wrażenie, jakgdyby kraj ten leżał poza granicami Europy, gdzieś w dalekiej Azji.

Dziwne stroje, dziwna mowa i dziwni ludzie a jednak uprzejmi i starają się wszelkim sposobem zadość uczynić prośbie, jaką im cudzoziemiec w nieznanym im języku przedłoży. Uprzejmość ta zupełnie przypomniała mi uprzejmość ludzi krajów Europy zachodniej.

Folklorystycznie bardzo ciekawy obraz. Niesłychana różnorodność strojów i barw, które nigdy nie tworzą krzyku ani stanowią z otoczeniem dysharmonji kolorów.

Pożywienie krajowców pikantne, dla naszego podniebienia, przyzwyczajonego do łagodnej i monotonnej kuchni, trochę za ostre.

Można się do tego jednak przyzwyczaić, tembardziej, że używają dużo jarzyn, a mięso jest tylko dodatkiem. Używają tu mięsa baraniego, które z powodu ostrego zapachu tłuszczu nie jest miłe.

Droga z Bośn. Brodu do Sarajewa wije się wśród zielonych wzgórz, szerokich dolin, uprawnych pól i małych osad bośniackich. Kukurydza i tytoń przeważają w uprawie.

Okolica żywo przypomina nasze pejsaże Karpackie i jedynie domki mają zupełnie odrębny charakter. Dostosowane są do gorącego klimatu, dla którego budowle z drzewa, jako zbyt porowate i przepuszczające gorąco, zupełnie są nieprzydatne. Przeważają budowle kamienne o bardzo małej ilości otworów. Częstokroć domki jednopiętrowe mają tylko jedne drzwi i jedno okno. Wydaje się to architektonicznie zupełnym absurdem, jednak znajduje swoje usprawiedliwienie. Dom służy jedynie do spania i jako magazyn dla prowiantów i innego dobytku, a mieszkaniec cały słoneczny dzień spędza poza domem, nie potrzebuje zatem okien. Gorące promienie słońca... natrafiwszy na kamienny opór, nie mają możności wtargnięcia do wnętrza domu. Zima, jak mnie informowano, bywa krótka i łagodna. Stoki górskie porosłe są drzewami szpilkowemi, natomiast w dolinie przeważa drzewo liściaste, specjalnie owocowe. Śliwa i orzech to specyficzne drzewa tych dolin. Pozatem często spotyka się smukłe cedry.

Malowniczość obrazu podnosi od czasu do czasu to mała karawana bośniacka, złożona z kilkujucznych koni i osłów, idących jeden za drugim gęsiego, to znowu grupka Turków w barwnych turbanach i pasach i bardzo ciekawie skrojonych hajdawerach.

Od jednego z podróżnych, który jak się okazało był Polakiem, od 35 lat w tym kraju żyjącym, dowiedziałem się, że ludzie tutejsi z rządów Serbów nie bardzo są zadowoleni, ponieważ ci ich uciskają, zabierają najintratniejsze interesy, przygniatają swoim autorytetem i w obsadzaniu stanowisk naczelnych z zupełną świadomością pomijają ludzi zasłużonych, forsując tylko swoich zupełnie nieukwalifikowanych.

Wszędzie ta sama piosenka — nigdzie niema prawdziwego zadowolenia, mimo, że przecież narody „samostanowiły" o sobie. Małe, przydrożne stacje o tej porze roku (połowa września) zaopatrują podróżnych w doskonałe owoce, tak tanie,

Ostatnia podróż Henryka Sienkiewicza

Z Pragi donoszą: Komitet dla uczczenia pamięci Henryka Sienkiewicza w Pradze otrzymał zawiadomienie, że pociąg wiozący trumnę ze zwłokami Henryka Sienkiewicza przejedzie przez granicę czesko-słowacką na stacji Gmund w czwartek dnia 23 bm. o godzinie 17-ej i przybędzie do Pragi na dworzec Wilsona tego samego dnia o godzinie 21.15. Według programu uroczystości opracowanego przez komitet trumna ze zwłokami Sienkiewicza wystawiona będzie w piątek dnia 24 bm. przedpoł. w Panteonie Muzeum narodowego. Po uroczystości w Panteonie trumna ze zwłokami Sienkiewicza będzie w sposób uroczysty przewieziona z powrotem na dworzec Wilsona, poczem pociąg ze zwłokami Sienkiewicza odjedzie z Pragi o godzinie 21.15 i przybędzie do Piotrowic o godzinie 5.17 rano. Na dworcu w Piotrowicach nastąpi uroczyste oddanie wagonu wiozącego zwłoki Sienkiewicza władzom polskim. Sprawa uczczenia zwłok Sienkiewicza poruszyła niezwykle wszystkie warstwy narodu czechosłowackiego zarówno w miastach jak i na prowincji. — W uroczystości w Panteonie weźmie udział przedstawiciel rządu czechosłowackiego, prezydent zgromadzenia narodowego Tomasek, prezes czechosłowackiej akademji umiejętności Zubaty i wiele innych osobistości.

Sven Hedin contra Ossendowski

W BERLINIE ODBĘDZIE SIĘ POJEDYNEK RETORYCZNY MIĘDZY OBU PISARZAMI-PODRÓŻNIKAMI.

Na łamach prasy niemieckiej pojawia się coraz więcej głosów o polemice między znanym podróżnikiem po Azji Środkowej Sven Hedinem a prof. Ossendowskim. Sven-Hedin, jak wiadomo, zarzuca profesorowi Ossendowskiemu, że podróży, które opisuje wogóle nie odbywał, a postacie przez niego wymieniane nie istniały w rzeczywistości. Wydawca pism prof. Ossendowskiego, Palen ogłasza obecnie pismo usprawiedliwiające Ossendowskiego i przytaczające cały szereg rehabilitujących go dowodów. Pod koniec Palen zawiadamia, że w Berlinie odbędzie się pojedynek retoryczny między Sven-Hedinem a Ossendowskim na temat podróży do Tybetu i Mongolii.

Gazeta z 3-ma abonamentami

W Londynie wychodzi gazeta „Anti Top Hat", która prowadzi walkę przeciwko wysokim kapeluszom. Pewien oryginał umierając pozostawił w testamencie zlecenie swemu bratankowi, by prowadził walkę z wysokimi kapeluszami. Celem umożliwienia tej walki spadkodawca wyznaczył mu legat w kwocie 2000 funtów rocznie. Obdarowany bratanek, by spełnić zlecenie testamentowe wydaje gazetę „Anti Top Tat" propagującą walkę przeciwko wysokim kapeluszom. Gazeta ta jednak ma nakład 3 egzemplarzy, z których 2 otrzymują wykonawcy testamentu.

KRONIKA

Kraków, 16 października

NOMINACJA PROFESORÓW NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM. P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 3 października 1924 r. zamianował profesora nadzwyczajnego dr. Stanisława Kota, zwyczajnym profesorem historji kultury w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 3 października 1924 r. zamianował profesora nadzwyczajnego Dr. Jana Tadeusza Lenartowicza, zwyczajnym profesorem chorób skórnych i wenerycznych w Uniwersytecie Jagiel.

(d) **POSIEDZENIE KOMISJI RADY PRZYBOCZNEJ.** Dziś we czwartek, odbędzie się w magistracie krakowskim posiedzenie komisji złożonej z dr. Grossa, dyr. Pachońskiego i dr. Schneidra celem przeprowadzenia rozdziału członków Rady przybocznej do poszczególnych sekcyj. Posiedzenie Rady przybocznej zapowiedziane na poniedziałek 20 bm. zostało odłożone z powodu święta żydowskiego.

WACŁAW SIEROSZEWSKI, znakomity powieściopisarz i podróżnik, na którego odczyty zawsze i wszędzie publiczność tłumnie spieszy, wygłosi we czwartek 16 bm. ze wszech miar interesujący odczyt p. t. „Okoma", ilustrowany przepięknemi, oryginalnemi przeźroczami japońskiemi.

V. AUKCJA ARTYSTYCZNA W DOMU ARTYSTÓW odbędzie się we czwartek 16 bm. Początek o godz. 4 po południu. Sprzedawane będą obrazy starych i współczesnych mistrzów polskich i obcych, sztychy, oraz wyroby przemysłu artystycznego: kilimy, dywany, gobeliny, batiki, nadto porcelana i antyki.

PRZENIESIENIE BIURA KONSULATU AUSTRJACKIEGO. Konsulat austrjacki podaje, że jego biuro od poniedziałku 20 października znajduje się przy ul. Szewskiej l. 1, II piętro (gmach banku przemysłowego). Godziny urzędowe od 9—12 przed południem.

(d) **UCIECZKA UMYSŁOWO CHOREJ.** Sabina Igra, wdowa po rabinie zam. przy ul. Kalwaryjskiej 26 doniosła, że dnia 15 bm. o godz. 18.30 wydaliła się z domu jej siostrzenica Italia Spira, lat 20, chora umysłowo.

(d) **POŻAR.** Dnia 15 bm. o godz. 20 wybuchł pożar w składzie papieru przy ul. Podwale nr. 3. Pożar powstał od żelaznego piecyka. Wezwana straż pożarna ogień zlokalizowała.

(d) **KRADZIEŻ W KLASZTORZE OO. KAMEDUŁÓW.** W klasztorze OO. Kamedułów na Bielanach skradziono 2 koszule kamedulskie, habit i piuskę wartości 150 zł.

(d) **WYPADEK PRZY PRACY.** Birgel Jan, lat 18, spadł w czasie pracy w fabryce guzików ul. Krasińskiego 8, z wysokiej drabiny i ciężko się potłukł. Pogotowie odwiozło go do szpitala.

(d) **NAPAD RABUNKOWY.** Dnia 27 ub. mies. o godz. 2 w nocy osobnik przebrany za kobietę wszedł oknem do kuchni domu Józefa Muranowicza w Starej Hucie, koło Jaworzna, pow. Chrzanów i zażądał od obecnej wtedy jego żony wydania pieniędzy. Gdy Muranowiczowa odmówiła zagroził jej rewolwerem. Wtedy M. wydała mu 2 banknoty po 100 zł. Osobnik ów zabrawszy pieniądze oddalił się i połączył na ulicy z czekającymi nań wspólnikami. Pod zarzutem tego rabunku aresztowano Władysława i Franciszka Musiałów oraz dwu ich wspólników. U Władysława Musiała znaleziono ślepą latarkę, którą miał w ręku sprawca rabunku.

JEDNOGODZINNY STRAJK DEMONSTRACYJNY PRACOWNIKÓW BIUROWYCH W ŁODZI. Na ostatniem posiedzeniu międzyzwiązkowej komisji pracowników biurowych w Łodzi postanowiono w dniu otwarcia sejmu urządzić jednogodzinny strajk demonstracyjny, na znak protestu przeciwko zbagatelizowaniu przez sejm spraw pracowników biurowych i wyłączeniu ich z pod działania ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

RADA SPOŻYWCÓW. Lwów reprezentowany będzie w radzie spożywców przez prezydenta p. Neumana, Kraków — przez wiceprezydenta p. Wiegusa, Poznań — przez dyrektora miejskiego biura statystycznego p. Zaleskiego. Przedstawiciel Łodzi nie jest jeszcze znany. Magistrat m. st. Warszawy uchwalił, aby stolica reprezentowana była w radzie spożywców przez wiceprezydenta, posła dr. K. Ilskiego. Zastępcą jego będzie ławnik p. Baryka.

ORGANIZACJA DEPARTAMENTU WYZNAŃ. Z Warszawy donoszą: Departament wyznań od nowego roku będzie zorganizowany i dzielić się będzie na trzy wydziały: 1) ogólny, 2) wyznań chrześcijańskich, 3) wyznań niechrześcijańskich. W związku z tem otrzymali dymisję naczelnicy wydziału katolickiego biskup Szelążek, ewangelickiego Geisler, mojżeszowego Adalberg. Zaproszono ich jako konsultantów do dalszych prac w charakterze urzędników kontraktowych.

BILANS WYSTAWY W WEMBLEY. Wystawa w Wembley zakończyła się 5 bm. a eksperci finansowi twierdzą, że olbrzymie to i wspaniałe przedsięwzięcie wykaże deficyt od czterech do sześciu miljonów funtów. Rząd Wielkiej Brytanji jest bardzo silnie zaangażowany, a zdaje się, że wszyscy ręczyciele również stracą swe wkłady.

Lord Stevenson, prezes rady administracyjnej w Wembley pragnie gorąco, by przedłużyć wystawę i na wiosnę ponownie ją otworzyć; wobec olbrzymich strat dotychczasowych, nie zanosi się jednak na takie załatwienie sprawy. Dominja nie zechcą narażać się na dalsze straty, a Kanada teraz już oświadczyła, że na wypadek przedłużenia wystawy, ona odmawia dalszego współdziału.

że niejednokrotnie czuje się żal do Stwórcy, który nas obdarzył jednym tylko żołądkiem i niepomiernie większym apetytem.

Słodkie pękające z nadmiaru dojrzałości figi i duże soczyste winogrona podają przekupnie całymi koszami podróżnemu, który ma prawo wybrać największe i najpiękniejsze okazy, nie narażając się zupełnie na irytację przekupnia. „U nas inaczej".

Po dwunastogodzinnej podróży, dojeżdżamy do Sarajewa.

Mimo wąsko-torowej kolejki nie czuje się zmęczenia zupełnie, bo wagony tak są urządzone, że każdy pasażer ma swój szeroki fotel, dający się z fotelem z „vis a vis" tak złączyć, że stanowią razem wygodne łóżko. Ludzie, których senność i zmęczenie ogarnia, bardzo łatwo dochodzą do zgody i porozumienia, nie bacząc na takie momenty, jak kwestje: narodowe, rasowe lub polityczne i w zupełnej harmonji kładą się obok siebie, a sen dobroczyńca wszystkich z jednakową uprzejmością kłei powieki.

Oczywiście trzeba jechać drugą klasą, bo trzecia i czwarta przepełnione są tubylcami, którzy z daleka bardzo barwnie wyglądają, jednak w zamkniętej, ciasnej przestrzeni, zbyt ostry wydzielają odór.

Sarajewo piękne miasto. Przeważa architektura wschodnia, ale nie brak i naszych modnych i niesmacznych budowli.

Domki i pałacyki orjentalne stoją przeważnie odosobnione w ogródkach.

Turczynki ukazują się na ulicach mocno zakwefiowane, czyniąc wrażenie zakonnic.

(Dokończenie nastąpi).

Teatr „Nowości"

(MESSAL—BAJADERA).

P. Lucyna Messal zdobyła Kraków i w tej chwili teatr Nowości, dzięki p. Messal panuje niepodzielnie w Krakowie. Widziałeś, Messalkę? Kiedy „idziesz" na Messalkę? Czy „byłeś" na Messalce? Oto najżywotniejsze pytania dnia krakowskiego, po nich dopiero następują mniej ważne pytania wobec Messalki, czyś zapłacił, kiedy płacisz i czy będziesz płacił podatki? Aby zostać primadonną europejskiej sławy, czyli p. Messal, trzeba mieć te wszystkie warunki na to, które posiada p. Messal. A więc: nadobną postać matki Ewy, piękny i wyszkolony głos, zwinność gestu w tańcu, środki i gust aby tak odziać „grzeszne cielsko" jak czyni to p. Messal i... i... talent aktorski, aby te wszystkie zalety umieć wyzyskać na scenie. P. Messal wszystkie te skarby sztuki aktorskiej posiada i jest naprawdę światowej miary divą operetkową. Ma też i wadę, gdyż na świecie nic bez „ale", sobie właściwą dykcję, do której „ucho krakowskie" musi nawyknąć. P. Messal jest porywającą Bajaderą, która nietylko hipnotyzuje widownię ale i kolegów swoich i dlatego p. Wesołowski w roli księcia egzotycznego nabiera i dramatycznie i wokalnie niesamowitego ruchu. P. Messal bowiem potrafi nietylko w ruch wprawić swoje otoczenie na scenie, ale żyje też dzięki niej orkiestra, gdyż radio wysyłane ze sceny przez p. Messal dzięki wrażliwości „stacji odbiorczej", której nazwisko kapelmistrz Mistrzak, wprawia we wszystko, a czasami niewłaściwy ruch członków orkiestry. Zapewne, ten ruch orkiestry, który fachowo nazywamy tempami, zależny jest jedynie od primadonny, co jak wykazuje praktyka, powinno tkwić w palcach kapelmistrza. Ale trudno, to są właściwości p. Lucyny Messal i na to niema rady, a nawet nie powinno być rady, gdyż p. Messal stwarza i koncentruje w sobie ośrodek ruchu i życia w operetce, stwarza go wytwornie i światowo, słowem przenosi nas wraz z teatrem, o kilkaset kilometrów na zachód. **B. R.**

TEATR BAGATELA

Ludwik Chiarelli: „ŚMIERĆ KOCHANKÓW", Komedja w 3 aktach.

Poznaliśmy w „Bagateli" kolejno trzy sztuki Chiarellego: „Twarz i maskę", „Chimery" i „Śmierć kochanków". We wszystkich trzech oświetla autor z różnych stron małżeństwo, w którem przynajmniej jedna strona dopuszcza się zdrady. Tym razem spacerują po manowcach oboje. Mąż dlatego, że go żona nudzi, żona częścią z histerji i dla równowagi, częścią zaś pod wpływem romansowej literatury. Choć jednak moment tego literackiego zakłamania najbardziej interesuje autora i każe mu demonstrować go na pacjentce w rozmaitych stadjach i przejawach, to jednak ostateczne jego zamierzenie krystalizuje się w tym kierunku, że literatura w życiu łatwo daje się realizować, o ile chodzi o oszukiwanie męża, o cyniczne nadużywanie gościnności przez pseudoprzyjaciela, słowem o podbieranie prawemu właścicielowi — miodu z barci. Gdy jednak na tapet przychodzi powieściowa śmierć kochanków —

TRANSPORT MONET SREBRNYCH. Niezależnie od znajdującego się w drodze transportu monet srebrnych 2-u złotowych, który wtych dniach nadejdzie z Ameryki do portu gdańskiego, dziś — jak to doniesiono telegraficznie Ministerstwu Skarbu — wysłany zostanie z Anglji drugi transport monet srebrnych. Transport ten zawierać będzie 1 miljon sztuk srebrnych monet 2-u złotowych.

Po przybyciu pierwszych tych transportów do Warszawy i po przejęciu ich przez Mennicę Państwową będą one niezwłocznie puszczone w obieg częściowo w miejsce wycofywanych z obiegu biletów zdawkowych wartości do 1 złotego.

(Z) STACJA RADJOTELEFONICZNA NA ETNIE. Na wulkanie Etna zainstalowano stację radjotelefoniczną, która będzie mogła przejmować szmery i odgłosy wychodzące z krateru, a dające zapowiedź zwybuchu wulkanu.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś i w niedzielę wieczór komedja Jastrzębca-Zalewskiego „Redukcja". Jutro i pojutrze „Legion" Wyspiańskiego w nowej inscenizacji p. Wysockiej. Wzniosłe to misterjum narodowe będzie powtórzone przez cały ciąg następnego tygodnia do piątku włącznie. W niedzielę bieżącą po południu o 3 baśń Rydla „Zaczarowane koło", które z dniem tym zejdzie na dłuższy czas z repertuaru. Jako najbliższą premjerę projektuje dyrekcja wystawienie komedji 3-aktowej z prologiem pt. „Romans zeszytowy" (Kolportaż) Jerzego Kaisera, która zyskała ogromne powodzenie we Wiedniu i Berlinie. „Dziady" Mickiewicza, do których próby pod kierunkiem p. Piekarskiego są w pełnym toku, będą odtworzone ściśle wedle opracowania Stanisława Wyspiańskiego z muzyką Stanisława Moniuszki.

Z BAGATELI. Komedja włoskiego pisarza Chiarellego „Śmierć kochanków" z panią Bruczową i Kwiatkowskim na czele wypełni wszystkie dni tygodnia, aż do niedzieli włącznie. Słoneczna komedja Hartleya Mannersa „Dzikus" powtórzoną zostanie na przedstawieniach popołudniowych w sobotę 18 bm. i w niedzielę 19 bm. o godz. 4 pop. po cenach zniżonych, z panną Zofją Barwińską w roli tytułowej.

OPERETKA NOWOŚCI. Dziś poraz drugi „Bajadera", jutro w piątek p. Messal wystąpi w „Księżniczce czardasza". W sobotę popołudniu po cenach całkiem zniżonych „Dzidzi", w niedzielę popołudniu „Madame Pompadour".

WIECZÓR TANECZNY LUCY KIESELHAUSEN odbędzie się dziś we czwartek 16 bm. o godz. 9.45 wiecz. w teatrze im. J. Słowackiego. Lucy Kieselhausen, jedna z najsłynniejszych artystek współczesnych, wykona bogaty i niewidziany w Krakowie program. Bilety do nabycia przez cały dzień u J. Lipskiego, Sławkowska 8, a od godz. 6 wieczór przy kasie w teatrze im. J. Słowackiego.

KONSTANTY KNIAGININ, zaproszony przez Biuro teatralne i koncertowe Bischora (które w Krakowie dało nam sposobność poznać znakomitą śpiewaczkę Lipkowską) na występy do Rumunji i Berlina daje nam w niedzielę 19 bm. o godz. 7'30 jeden recital zupełnie nieznanych i poraz pierwszy w Krakowie wykonywanych utworów na dochód budowy Domu medyków. W programie utwory Masseneta, Diaza, Mussorgskiego, Gui'ego. Przy fortepjanie p. Otto Gross. Bilety wcześniej do nabycia w kasie zamawiań Braci Lipskich ul. Sławkowska 8.

KONCERT ARTURA RUBINSTEINA odbędzie się w piątek, 17 bm. w St. Teatrze. Artur Rubinstein w programie swoim obok utworów w Krakowie rzadko słyszanych, umieścił również „Karnawał" Schumanna.

REPERTUAR TEATRÓW.

Teatr im. Juljusza Słowackiego

Czwartek: „Redukcja".
Piątek: „Legion".

Teatr „Bagatela".

Czwartek: „Śmierć kochanków".
Piątek: „Śmierć kochanków".

Operetka „Nowości".

Czwartek: „Bajadera" (występ Lucyny Messal).
Piątek: „Księżniczka Czardasza" (występ Lucyny Messal).

REPERTUAR KIN.

Uciecha: 33 gwiazd nowego Świata w dramacie „Dusze na sprzedaż".
Reduta: „Miłośnica Pirata" (Pod czarną flagą), obraz awanturniczy w 7 akt. z S. Girard, Milovanoff i Biscott.
Warszawa: „Wyspa łez", dramat w 6 aktach.
Sztuka: „Nowoczesna kobieta", dramat erotyczno-salonowy w 8 aktach w gł. roli Marja Korda.

Nowe wydawnictwa

ZYGMUNT GOTTLIEB: FOTOCHEMIGRAFJA. — Praktyczny podręcznik wyrobu klisz jedno- i wielobarwnych oraz reprodukcji w światłodruku, heljograwurze i rotograwurze. Z 56 rysunkami w tekście oraz 20 wkładkami ilustrującemi techniki reprodukcyjne. — Nakładem Biblioteki zawodowej graficznej Wł. Łazarskiego w Warszawie.

Naszej ubogiej literaturze fachowej przybyła potrzebna i cenna praca. Podziwiamy często reprodukcje obrazów, widoków i t. p. w rozmaitych technikach wykonane, odtwarzające z zadziwiającą wiernością oryginalny wzór a nawet ludzie inteligentni i wykształceni, a często nawet drukarze i artyści graficy nie mają pojęcia, jak te reprodukcje powstają. Niniejszy podręcznik napisany przez znanego fachowca na polu reprodukcji fotomechanicznej tak teoretyka, jakoteż i doświadczonego praktyka daje w popularny i wyczerpujący sposób nawet laikowi sposobność zapoznania się z całym przebiegiem pracy i każdej czynności danej techniki ilustrując takowe odpowiedniemi aparatami i narzędziami i reprodukcjami wytwornie wykonanemi. — Dla fachowca znajdzie się również niejeden dobry przepis i wskazówka a specjalnie dla kształcącej się rzeszy młodych chemigrafów i drukarzy jest ten podręcznik jako jedyne tego rodzaju wydawnictwo polskie cennym nabytkiem i winien znaleść zastosowanie w szkołach dokształcających graficznych.

Układ i druk, jakoteż odbicie ilustracyj bardzo staranne.

Mussolini zaprzecza, jakoby był imperjalistą

Stowarzyszenie konstytucjonalistów w Medjolanie, reprezentowane przez senatorów, wybitnych przedstawicieli handlu i przemysłu, uroczyście podejmowało Mussoliniego, który wygłosił mowę, zręcznie dostosowaną do chwilowego środowiska. Wódz faszyzmu świadczył:

„Przypominam tym wszyskim, których wyobraźnię nawiedzają sny imperjalistyczne, że nikt nie jest odemnie bardziej oddanym, lojalnym i wiernym sługą dynastji, że gdyby mnie kiedykolwiek były pociągały sny o potędze to byłbym też znalazł siły potrzebne do ich urzeczywistnienia. Nigdy jednak nie żywiłem podobnych ambicji. Nie robiłem zamachu na głowę państwa, co najwyżej zamach stanu, a monarchja została uszanowaną. Zrobiliśmy rewolucję poza armją, a taksamo też uszanowałem kościół i konstytucję. W rzeczywistości stworzyłem tylko rząd koalicyjny".

Określając w dalszym ciągu swej mowy pojęcie wolności, Mussolini powiedział:

„Niektórzy pragną wolności, którą sobie wyobrażają w postaci pochodów mas z czerwonemi sztandarami, odbywania meetingów, buntów przeciw policji. Tej wolności jednak, ja nie nadam nigdy. Absurdem jest żądać zniesienia policji, która oddała wiele usług i może je oddawać w dalszym ciągu. Policja złoży królowi przysięgę jeszcze większej lojalności".

Na zakończenie rzekł Mussolini, że uważa za korzystniejsze dla narodu, by posiadał rząd, złożony z ludzi przeciętnych, lecz stały, niż rząd uczonych, lecz pozbawiony ciągłości i narażony na kaprysy zebrań parlamentarnych. Faszyzm doszedł do władzy, nie na rozkaz parlamentaryzmu, lecz jako owoc wielkiej ofiary, tysiąc poległych zostawiwszy na drogach i publicznych placach Włoch.

ZE ŚWIATA

MÓZG ANATOLA FRANCE'A. Z Paryża donoszą, że ciało Anatola France'a zostało zabalsamowane. Wdowa po wielkim poecie zezwoliła by wyjąć jego mózg podobnie jak to uczyniono z mózgiem Gambetty i innych sławnych mężów.

(Z.) CIEKAWE WYKOPALISKA W OKOLICY BELGRADU. Niedaleko Belgradu wykryto doskonale zachowany posąg rzymski. Przedstawia on kobietę w udrapowanej szacie, czytającą zwój papyrusu. Fachowcy przypuszczają, że posąg ten wykuty cały z białego marmuru, którego niema w kraju, został sprowadzony z Rzymu podczas rzymskiej okupacji.

(Z.) CAVE CANEM. Oto w jakich słowach poetyckich „odmłodził" Gabrjel D'Anunzio starą formułę łacińską: „Stałem się z powrotem dumnym i odosobnionym artystą z r. 1914. Nie obchodzi mnie to, co się dzieje poza murami mojego miasta. Codziennie wieczór urządzam całopalenie listów, które do mnie przychodzą, a których z zasady nie otwieram. Nie przyjmuję nikogo, a psy moje są mądre i dobrze gryzą". Wieża z kości słoniowej jest dobrze strzeżona...

(Z) NAJWIĘKSZA ŚWIĄTYNIA NA BAŁKANACH. W Sofji rozpoczęły się uroczystości związane z poświęceniem nowej katedry pod wezwaniem św. Aleksandra. Ceremonjom religijnym przewodził metropolita Maksym w asyście 16 arcybiskupów, i 300 księży i djakonów. Świątynia, której budowa trwała od r. 1908—1912, została wystawiona ku uczczeniu oswobodzenia Bułgarji, kosztem składek publicznych. Jest to największy z wszystkich kościołów na Bałkanach.

POŚMIERTNY BYT ZWIERZĄT. Angielskie koła przyjaciół zwierząt, ulegające modzie spirytystycznej, całkiem serjo roztrząsają kwestję ewentualnego życia pośmiertnego zwierząt. W tym celu rozpisano nawet ankietę, a odpowiedzi najwybitniejszych ludzi, którzy w niej wzięli udział, ogłasza czasopismo „Dog World" (Psi Świat). Bernard Shaw ze zwykłą swą ironją odpowiada: „Nigdy nie znałem psa tak głupiego, by sobie miał życzyć wiecznego życia, a ja znów nie nienawidzę żadnego psa do tego stopnia, bym mu miał życzyć tak okropnego losu".

Natomiast Sir Artur Conan Doyle, błąkający się z upodobaniem po bezdrożach spirytyzmu, oświadczył bardzo poważnie, że na rozmaitych seansach spirytystycznych słyszał wyraźnie szczekanie psów, a także na płycie fotograficznej nieraz odbiły się postacie psów, które w ten sposób zamanifestowały swą obecność.

kończy się literatura. Jedno z nich bowiem (kobieta) tak lekkomyślnie aranżuje przygotowania do wędrówki w zaświaty, że oszukany mąż — o ironio! — odratuje samobójców, drugie zaś (on) broni się przed tą wędrówką do upadłego. Upadłego dosłownie, bo skutkiem nadużycia alkoholu.

To założenie wplata autor misternie w sieć zakazanych stosunków i stosuneczków, łączących w pary wszystkie osoby działające. Więc wszyscy mężowie — prócz 90-letniego małżonka, tytularnego w rzeczy samej, jak i z przyczyny, że torzyszka jego życia jest jego przez świat za żonę uznaną konkubiną — zdradzają wszystkie żony i odwrotnie. Z dwóch zaś mężczyzn nieżonatych jeden, kochanek pani domu, jest typowym pieczeniarzem od stołu i łoża, drugi do czasu weredykiem, który napróżno pojechał do Kanady po złote runo, a wrócił z wyraźną tendencją uzyskania pieniędzy przez szantaż. Pierwszy przyjmuje w końcu posadę tytularnego męża 70-letniej wdowy po nagłej śmierci jej 90-letniego przyjaciela, drugi żeni się bez namysłu z awanturniczą nauczycielką muzyki dla posagu, który spada na nią tytułem odczepnego. Prawie całe środowisko jest arystokratyczne.

Wziął więc na cel Chiarelli małżeństwo, jako instytucję i arystokrację, jako kastę społeczną. — I trafił prosto w moralinsanity jednej i drugiej.

Igrając między śmiechem i łzami — najśmieszniejsze momenty życia są czasem tragiczne i odwrotnie — zbudował przytem tyle niespodziewanych i efektownych sytuacji komedjowych, że sztuka utrzymuje widza w ciągłem napięciu. Doznała też bardzo życzliwego przyjęcia.

Życzliwość ta byłaby się jeszcze spotęgowała, gdyby wszyscy artyści byli zagrali swoje role z takim kunsztem i finezją, jak pp. Bruczowa i Sznage. P. Kwiatkowski jednak wpadał często w wodewilową fantazję, p. Melina w mieszczańską bezceremonjalność. Dobry typ międzynarodowo zmiętej ekscelencji dał p. Roman. **(w. t.).**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Minister Kiedroń o sytuacji gospodarczej

Minister przemysłu i handlu Kiedroń, który bawi obecnie w Katowicach, przedstawił wczoraj przedstawicielom prasy górnośląskiej obecną sytuację gospodarczą w Polsce. Minister stwierdził między innemi, że rząd pragnie opanować obecny kryzys gospodarczy, tak jak opanował kryzys walutowy. Po stabilizacji waluty rząd obniżył ceny węgla, obniżając podatek węglowy. Robotnik również zgodził się na pewną zniżkę płac i na przedłużenie czasu pracy, a to z konieczności gospodarczej.

W ciężkiej sytuacji znalazł się w Polsce przemysł hutniczy, albowiem niema u nas ani rud, ani koksu, toteż z konieczności musieliśmy w hutnictwie na Górnym Śląsku przedłużyć czas pracy. Byliśmy pod tym przymusem z powodu przedłużenia czasu pracy w Niemczech.

Z wiosną w Polsce rozpocznie się ruch budowlany i budowa nowych linij kolejowych. Kryzys zostanie osłabiony, a bezrobotni znajdą pracę. — Skoro się tylko stosunki poprawią, rząd cofnie na Śląsku przedłużenie czasu pracy.

Z kolei omówił minister kwestję drożyzny. Przy musowymi środkami nie da się ona opanować, lecz tylko naturalnymi środkami gospodarczymi. W Polsce zboże między innemi było tanie, ale chleb był drogi. Gdy rolnicy otrzymali wyższe ceny za zboże, ożywił się ruch w przemyśle, znaleźli się bowiem konsumenci, którzy mieli odpowiednią ilość pieniędzy na zakup. Obecnie wobec nieurodzaju, rząd ogromnie ograniczył i utrudnił wywóz zboża za granicę.

Co do środków poprawy, to minister widzi te środki w tem, że musi nastąpić w Polsce potanienie środków produkcji, aby konkurencja polska zagranicą stała się możliwą. Trzeba w tej sprawie wspólnych wysiłków robotników, przemysłowców i rządu. Następnie konieczne są olbrzymie oszczędności w przedsiębiorstwach przemysłowych, redukcja urzędników, a nawet redukcja wysokich pensyj dyrektorów i na wyższych stanowiskach państwowych. Ofiary tu muszą być wspólne.

Na interpelację co do cen węgla i że są one zbyt wysokie, minister odpowiedział, że są one uzasadnione wysokiemi kosztami produkcji. Na pytanie w sprawie uposażenia przedsiębiorstw śląskich, czy są one urządzone nowocześnie czy po starośwacku, minister odpowiedział, że pod tym względnie kopalnie śląskie mogą konkurować z kopalniami europejskiemi, natomiast nieco w tyle stoi hutnictwo i trzeba olbrzymich kapitałów, aby je zmodernizować.

Kryzys produkcji po wojnie

Międzynarodowe biuro pracy przy Lidze narodów w Genewie wydało rok temu dwa pierwsze tomy o wynikach badań nad stanem produkcji, które zawierają ogólny rzut oka na kryzys produkcji po wojnie. Trzeci tom tego wydawnictwa ukazał się obecnie. Podzielony jest na siedm części poświęcony następującym zagadnieniom:

1) Brak surowca, 2) brak narzędzi, 3) niedostateczność transportów, 4) kryzys kapitałów, 5) brak zbytu, 6) kryzys waluty, 7) inne czynniki ogólne. Dzieło to wyświetla działanie, jakie podczas wojny i w pierwszych czasach powojennych wywierały: brak surowca i narzędzi oraz niedostateczność transportów i dochodzi do wniosku, że w przybliżeniu od połowy r. 1920 dwa są czynniki opanowujące całkowicie stan produkcji tj. brak zbytu i kryzys walutowy; ten ostatni uważany jest jako punkt zasadniczy światowego kryzysu ekonomicznego. Rola, jaką odegrało w ogólnym kryzysie ekonomicznym zmniejszenie się zdolności popytu Europy (zwłaszcza Europy centralnej i wschodniej) jest przedmiotem głębokich badań w tem dziele. W dziele, poświęconym walucie, specjalna uwaga poświęcona jest metodom stabilizacji, użytym w Europie centralnej i wschodniej. Ostatni tom zawiera 270 tablic statystycznych i 145 tablic graficznych, między innemi wykaz kursu dolara w główniejszych krajach od 1914 r. do kwietnia 1924 roku.

Pomoc dla bezrobotnych

W związku z wejściem w życie w dniu 31 sierpnia b. r. ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, na podstawie której istnieje i działa instytucja „Fundusz bezrobocia" przy ministerjum pracy i opieki społecznej, komisja organizacyjna zarządu głównego funduszu bezrobocia przekształcona została na zarząd główny, przewidziany ustawą.

Najbardziej palącą kwestją, z którą na wstępie działalności swej spotkał się zarząd główny, była akcja pomocy doraźnej dla bezrobotnych. Zarząd główny funduszu nietylko przejął akcję tę w dotychczasowym jej stanie, ale jednocześnie uchwalił podjęcie jej w kilku nowych miejscowościach (np. w Olkuszu, Zduńskiej Woli), gdzie wymagała tego poważna sytuacja ekonomiczna pracowników, wytworzona przez wzmożone bezrobocie.

Akcją pomocy doraźnej w chwili obecnej objęte są wszystkie ważniejsze ośrodki przemysłowe, dotknięte bezrobociem, a więc: Warszawa, Zagłębie Dąbrowskie (Sosnowiec, Będzin, Dąbrowa), Zawiercie, Częstochowa (z Rakowem), Radom, Starachowice, Ostrowiec, Łódź, Piotrków, Białystok, Drohobycz, Zachodnie Zagłębie naftowe (Krosno, Sanok itd.), Kraków, Zagłębie Chrzanowskie, Włocławek, Olkusz i Zduńska Wola.

Działalność zarządu głównego w tym zakresie ilustruje następujące zestawienie cyfrowe według sprawozdań wojewodów na dzień 8. 10. 1924 roku:

Województwo	Ilość bezrobotnych zarejestrowanych dotychczas	Ilość uprawnionych i pobierających zasiłki	Wysokość wpłat tygod. zasiłków
Warszawskie (Włocławek) . .	768	138	841.42
Krakowskie (Chrzanów) . .	2120	884	7334.80
Białostockie (Białystok) . . .	2625	3133	26642.74
Łódzkie	24698	30662	724577.84
Kieleckie	12593	7128	76238.09
M. st. Warszawa .	302	187	2035.00
	65106	42132	857669.89

KRONIKA KRAJOWA

O WYMIAR PODATKU OBROTOWEGO. Dyrektor Departamentu Podatków i Opłat p. Gabrjel Czechowicz, wyjechał do Lwowa na prośbę małopolskich posłów sejmowych w celu zbadania na miejscu prawidłowości ustalonych przez władzę skarbową obrotów i wymiaru podatku przemysłowego od obrotu w okręgu Izby Skarbowej Lwowskiej. Towarzyszył mu Naczelnik Podatku Przemysłowego p. Koszko.

PRZEMYSŁOWY PODATEK OBROTOWY PRZY OBROCIE WEWNĘTRZNYM. W sferach rządowych rozpatrywaną jest paląca kwestja nowelizacji ustawy o przemysłowym podatku obrotowym. Przewidywana reforma pójść ma przedewszystkiem w kierunku zniesienia tego podatku przy t. zw. obrocie wewnętrznym (w obrębie różnych działów jednej i tej samej produkcji), oraz skonsolidowania podatku od luksusu. Równocześnie ma być poddana zasadniczej rewizji sprawa pobierania podatku tego przy eksporcie.

PODATEK DOCHODOWY. Wobec ukończenia akcji wymiarowej podatku dochodowego na rok 1924, w najbliższych dniach zostaną doręczone płatnikom nakazy płatnicze na ten podatek. Celem sprawdzenia prawidłowości wymiaru oraz ewentualnego wniesienia odwołania od dokonanego wymiaru dla płatników jest rzeczą ważną zaznajomienie się z odnośnemi przepisami. Cennym materjałem informacyjnym w tej dziedzinie są wskazówki praktyczne dla płatników podatku dochodowego, opracowane przez pp. Dunajewskiego i Urbana.

Ukazało się w druku już trzecie wydanie tego pożytecznego dzieła, znacznie rozszerzone i uzupełnione nowemi przepisami — szczególnie to się tyczy dochodów z rolnictwa.

ZAKUP SPIRYTUSU PRZEZ MONOPOL. Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego przystępuje do zakupu spirytusu odpędzonego w kampanji 1923/24 i w tym celu zwraca się do gorzelni z żądaniem zadeklarowania ilości spirytusu, posiadanego w dniu 4 b. m. Średnia cena zakupu spirytusu ustalona została przez M-stwo Skarbu według przeciętnych kosztów produkcji w Województwach: Warszawskiem, Poznańskiem i Lwowskiem w kampanji 1923/24 jak następuje: za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92% z gorzelni

---

LIDJA SEJFULINA 14

Arka Noego

(Historja powiatowa).

— Ścierwo pluszowe! Jeszcze nie zdążyłam dotrzeć do twojej mordy... Gębę grymasami wykrzywia!

Podmajstrzy szewski Nikoszka nakarmił pieska-przybłędę. Gospodarz domu na podwórzu potknął się o tego pieska i kijem uderzył. Nikoszenka za to gospodarzowi połanem łeb rozbił. I dużo takich było, którzy nie umieli wyjaśnić, jak wszystkie te krzywdy nagromadziły się i strasznie bolały.

Teraz dojrzało i z tej rany wokoło gnojem i krwią bryzga. Niektórzy odurzeni zostali słodką zemstą.

Stieceńko objeżdżał bogate wsie i osady, które nie chciały uznać Sowietów. Podjeżdżając wysyłał naprzód przodownika z rozkazem, aby wstępujące wojska były witane „wielkanocnym" dzwonem. Następnie przy dźwięku dzwonów wjeżdżał saniami, zaprzężonemi w trójkę. Za nim czerwono gwardziści z dzikim piskiem i trzy puste obszerne sanie, każda w parę koni zaprzęgnięta. Cały ten kulig mknął przez ulice w szalonem tempie. Wyskakując ze sani koło bogatszych domów wsi, Stieceńko wydawał rozkazy:

— Zbierajcie baby ze wszystkich podwórzy.

Czerwono gwardziści jak huragan wlatywali na podwórza, uderzając w drzwi kolbami karabinów.

— Ej wyłaź babskie nasienie!

Młode płakały, stare krzyżem świętym się żegnały i z nienawiścią spluwały.

— Wszystkie, wszystkie baby, stare i młode wyłazić!

Staruszki ze zdziwienia, że i one muszą wychodzić, przestały przeklinać i powolnym krokiem zdążały za młodszemi.

Wszystkie zapędzano do domu, w którym mieszkał Stieceńko.

Zawadjacko nasunąwszy czapicę nad cygańskim rozbójniczym obliczem, wychodził Stieceńko na ganek.

— Wszystkie spędziliście!

— Wszystkie, a te, które przyjść nie chciały, przywlekliśmy.

— Słuchajcie. Natychmiast prowadźcie mnie do swoich dworów. Ej ty konopiata gdzie twój dwór? Dalej marsz!

I ruszył cały pochód przez wieś. Na przodzie Stieceńko z wybraną babą, za nim wyjące stado bab spędzone ze wszystkich stron, wokoło czerwogwardziści na koniach, a z tyłu puste wozy z woźnicami.

— Tutaj mieszkasz? Ślicznie, prowadź do środka. Otwieraj skrzynie! Gospodarna babo, dużo płótna nagromadziłaś! Bierz płótno! Ej Kirpiczew, poduszki puchowe. Zabieraj! I pierzynę bierz!

I tak po wszystkich dworach. Baby same skrzynie otwierały, a Stieceńko wybierał i wskazywał co jest do wzięcia.

Skoro okazało się, że bieda w chacie, Stieceńko krzyczał w niebogłosy:

— Jedź dalej! Nasi, proletarjat... Daj jej sztukę płótna. Biedacy znoście, nie wstydźcie się! Władza w naszych rękach. Patrzcie tylko nie oddawajcie napowrót, bo gdybym się dowiedział, mordę rozbiję!

Obszedłszy całą wieś dookoła zjadał tu i ówdzie obiad, lub kolację, kazał nakarmić cały oddział i jechał do sąsiedniej.

Z pięciu wsi przyszli się żalić do Sowietu, na Stieceńkę. Trzech czerwono-gwardzistów, wybranych z Akmakskich kopalń, przybiegło i żądało aresztowania Stieceńki.

Młody, gołowąs Migunów z zapałem krzyczał do Tarasowa.

— Tak nie wolno! Po nim we wsi, wstyd się pokazać. Baby po gumnach kryją się w stogach siana, chłopi z podełba spoglądali, dzieci krzyczały w niebogłosy. Jak djabłów spotykali!

— Dobrze. Dzisiaj jeszcze za nim poślemy. — Gdzie on teraz

— Poszedł wzdłuż toru kolejowego, tam podobno kozacza banda napadała.

— Poślemy.

W nocy na posiedzeniu sztabu, Tarasow mówił do Szeremietiewa:

— Żal mi Stieceńki. Pali się chłopiec. Do piekła za nami polezie.

— I nas z sobą tam pociągnie. Oddział posłałeś za nim?

— Posłałem. Pocóż oddział cały? Dwóch wysłałem. Nam się nie sprzeciwi.

(Ciąg dalszy nastąpi).

rolniczej zł. 45, za spirytus rektyfikowany z gorzelni rolniczej 53.30 gr., za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92% z drożdżami zł. 40.50, za spirytus rektyfikowany z drożdżami zł. 48.80 gr., za spirytus surowy, wzgl. skażony mocy 92% z gorzelni przemysł., zużytkowujących cały wywar zł. 37 12 gr.. za spirytus rektyfikowany z gorzelni przemysłowej zużytkowującej cały wywar zł. 45 42 gr., za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92% z gorzelni przemysłowych nie zużytkowujących całego wywaru zł. 32 62 gr., za spirytus rektyfikowany z gorzelni przemysłowych nie zużytkowujących całego wywaru zł. 40 92 gr.

Ceny rozumieją się za 1 hektolitr 100% - ego spirytusu 1000 wagon towarowej stacji kolejowej najbliższych składów, w których spirytus się znajduje. Odbiór nastąpi w ciągu listopada r. b., a zapłata najpóźniej w ciągu miesiąca po dostawie. — Do złożenia deklaracji obowiązani są wszyscy posiadacze przekraczający 100 hektolitrów spirytusu. Deklaracje, wypełnione według specjalnego wzoru zaświadczone być winny przez właściwy Urząd Akcyz i Monopolów, względnie Okręgową Dyrekcję Skarbową i przesłane wraz z 3 - ma próbami każdego z gatunków zadeklarowanych przesyłką poleconą do dnia 28 b. m. pod adresem: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 50, Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego.

WPŁYWY Z DANIN I MONOPOLI, A BUDŻET NA R. 1924. Tymczasowe zestawienie wpływów z danin publicznych i monopolów wskazuje, iż w ciągu 9 miesięcy r. b. z podatków pośrednich, ceł, opłat stemplowych i należytości oraz z monopoli wpływy rzeczywiste przewyższyły znacznie sumy preliminowane, co zawdzięczć należy w znacznym stopniu usprawnieniu aparatu administracyjnego w dziale podatkowym i naprawie stosunków skarbowo - gospodarczych. W ciągu 9 miesięcy z podatków pośrednich zamiast 75% wpłynęło do Skarbu Państwa 89% sum preliminowanych w budżecie całorocznym, z ceł 113%, z opłat stemplowych i należytości 106% i wreszcie z monopoli 111%. Podatki bezpośrednie wpłynęły w mniejszym rozmiarze w stosunku do preliminarza całorocznego — głównie z powodu rozkładu terminu ich płatności i przerzucenia tych terminów na końcowe miesiące roku.

DELEGAT DO KURATORJUM AKADEMJI HANDLOWEJ. Rada Kongregacji Kupieckiej desygnowała na drugiego delegata Akademji Handlowej w Krakowie p. Jana Kwiatkowskiego.

OSTRZEŻENIE. Izba Handlowa w Krakowie komunikuje, że firma Sakheim & Co, Hamburg 11 Börsenbrücke Nr. 2 (właściciel Leon Sakheim (prowadząca handel surową gumą, gutaperką, żywicą, szelakiem i produktami surowymi branży chemiczno - technicznej, będąca przytem w stosunkach handlowych z Polską jest firmą, co do której należy zachować ostrożność, gdyż jej siła finansowa i solidarność kupiecka nasuwa pewne ryzyko.

SEKRETARJAT STOWARZYSZENIA DROBNYCH KUPCÓW jest czynny w lokalu krakowskiej Kongregacji Kupieckiej codziennie między 5 a 7 godziną wieczorem.

POSZUKIWANIE SPÓLNIKA. Pewna firma w Krakowie poszukuje spólnika z fachową współpracą w dziale antyczno - galanteryjnym, ewentualnie pokrewnym. Lokal w śródmieściu. Bliższe szczegóły poda Sekretarjat Kongregacji kupieckiej.

ROKOWANIA O TRAKTAT HANDLOWY POLSKO - SZWEDZKI. W dniach najbliższych przybywa do Warszawy szwedzka delegacja rządowa w celu pertraktacji w sprawie traktatu handlowego polsko - szwedzkiego. Ze strony rządu polskiego rokowania prowadzić będzie p. minister przemysłu i handlu inż. Kiedroń.

PODWYŻSZENIE CEŁ ZBOŻOWYCH. Departament ceł zawiadomił komory celne, że cło wywozowe na produkty zbożowe podwyższone zostało w następujący sposób: pozycja 218 i 219 do 15 zł., poz. 221 do 10, pozyc. 223 do 5 zł. **Jednocześnie wprowadzono nowe cła wywozowe:** pozycja 246 pszenica 15, pozycja 247 jęczmień 10, poz. 248 owies 10, poz. 249 — mąka pszenna 15, poz. 250 — mąki inne 15 zł. Nowych ceł polecono nie stosować do towarów nadanych najpóźniej 6 września.

ULGI CELNE. Dzisiaj wchodzi w życie rozporządzenie, przedłużające moc obowiązującą rozporządzeń o ulgach celnych. Jednocześnie departament ceł zawiadomił komory, że tabela ulgowa została uzupełniona w sposób następujący: ryż wyłuszczony i pobielany opłaca cła 2 złote, wszelki inny ryż dopuszczony do wywozu bez cła.

RADA SPOŻYWCÓW. Porządek dzienny pierwszego posiedzenia Rady spożywców, które odbędzie się 17 bm., obejmuje: 1) referat o sytuacji aprowizacyjnej kraju, 2) projekt ustawy o ograniczeniu przemiału żyta i ustalenia cen maksymalnych na chleb, 3) sprawy organizacyjne: wybór komisji etc., oraz 4) wolne wnioski.

CUKIER. Dnia 11 b. m. odbyło się posiedzenie Komitetu ekonomicznego ministrów, na którem rozważano żądanie Związku cukrowników podwyższenia ceny kryształu z 55 do 94 zł. za worek wagi 100 kg. Komitet ekonomiczny uchwalił zredukować cenę powyższą do 65 zł. za 100 kg. — W ten sposób kryształ, pochodzący z nowej kampanji, będzie droższy o 10 gr. na kg od dotychczasowej ceny. W odpowiednim stosunku podrożeje również kostka.

PODWYŻKA CEN WĘGLA GÓRNOŚLĄSKIEGO. Pisma katowickie donoszą, że przemysłowcy śląscy postanowili podwyższyć ceny węgla: grubego o 2 złote, a gatunku kostkowego i orzechowego o 1.05 złotych, a to z tego powodu, że zarobki górników zostały o 3, względnie o 5% podwyższone.

CO POLSKA MOŻE WYWOZIĆ DO BRAZYLJI? Według ostatnich statystycznych danych urzędów brazylijskich, następujące artykuły mogłyby przychodzić z Polski do Brazylji. Nici dla krawców i szewców sprowadzą Brazylja na sumę 20 miljonów milrejsów, oleju lnianego na sumę 7.625.000 milrejsów, terpentyny na 2.610.000 milrejsów (terpentyna, otrzymywana ze Stanów Zjednoczonych jest niskiego gatunku z dodatkiem olejków mineralnych), chmielu dla browarów — na sumę 1.104.989 milr. Cementu importowano 319.550 ton na sumę 40.642.000 milr., najwięcej z Niemiec, Danji, Szwecji i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Naczyń żelaznych emaljowanych Brazylja importuje na sumę 1.153.486 milr. Wyrobów z lnu importowano na sumę 1.000.000 milr. mają one zawsze zabezpieczony zbyt. Wyrobów porcelanowych importowano na sumę 11.755.913 milr. prawie wyłącznie z Niemiec i Anglji. Oprócz tego Brazylja importuje: bibułki papierosowe na sumę 3.997.978 milr., sody kaustycznej na sumę 14.200.110 milr., guzików za 2.985.774 milr., ołówków za 339.033 milr., jęczmienia i słodu za 293.580 milr. Nasiona warzywne w Brazylji są wyłącznie pochodzenia zagranicznego, również narzędzia i maszyny rolnicze.

Surowce, które mogłyby być nabywane w Brazylji na wywóz do Polski są następujące: Olej rycynowy, skóra wołowa, barania, końska, rogi, strusie pióra (kazuary), egrety, czaple pióra, ryż z Rio Grande de Gul (eksport stale wzrasta), kawa z Parany, garbniki surowe i ekstrakty, drzewo (droższe gatunki), minerały (mangam, piasek monacytowy, piasek cyrkonowy), kamienie półszlachetne (agaty, ametysty, topazy).

UMOWA POLSKO - KANADYJSKA. Kanada odmówiła prostego przystąpienia do traktatu polsko - angielskiego z r. zeszłego, motywując to swojemi specjalnemi powodami natury celnej, wymagającemi dla Kanady jakoby nieco innej regulacji odnośnych kwestyj, niż w owym traktacie. Wobec tego proponowane jest zawarcie osobnej umowy handlowej i polsko - kanadyjskiej i sprawa ta jest właśnie w opracowaniu.

ZATARG W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM W BIELSKU. Przedstawiciele Związków robotniczych przemysłu włókienniczego w Bielsku i Białej złożyli przemysłowcom nowe żądania unormowania płacy w miesiącu bież. Domagają się oni podwyżki płac o 5%. Przemysłowcy nie godzą się na tego rodzaju warunki. Pertraktacje są w toku.

ROZSZERZENIE AKCJI O ZABEZPIECZENIU NA WYPADEK BEZROBOCIA. Minister Pracy zarządził z dniem 13 października rozpocząć akcji o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia na miasta Sosnowiec, Zawiercie, Dąbrowę Górniczą, Będzin, Żyrardów, Wilno i Włocławek oraz na powiaty Ostrowski, Lwowski i Żółkiewski.

KRONIKA ZAGRANICZNA

TARGI PAŃSTW BAŁTYCKICH. Konferencja delegatów zarządu Targów państw bałtyckich obradująca w Rewlu postanowiła urządzić w roku przyszłym Targi w Finlandji od 1 do 6 lipca, na Łotwie od 19 lipca do 2 sierpnia, w Estonji od 15 do 22 sierpnia i na Litwie 29 sierpnia do 6 września.

ZNIESIENIE USTAWY DEWIZOWEJ W BERLINIE. Jak się dowiaduje „Vossische Zeitung", przygotowane już zostało rozporządzenie w sprawie zniesienia ustawy dewizowej. Chodzi tylko o jej podpisanie. Rozporządzenie to utrzyma dotychczasowe przepisy o bankach dewizowych, jednakowoż prawo nadawania poszczególnym bankom charakteru dewizowego będzie w przyszłości zastrzeżone dla władz najwyższych, zaś urząd komisarza dewizowego, który dotychczas posiadał te kompetencje będzie zniesiony. Utrzymany będzie nadal zakaz handlu terminowego dewizami, o ile chodzi o tranzakcje dewizowe, dokonane w markach. Kantory wymiany, na mocy wymienionego rozporządzenia, będą mogły sprzedawać waluty w pewnej ściśle oznaczonej ilości.

LICZBA BEZROBOTNYCH W NIEMCZECH. Ministerstwo pracy w Berlinie ogłasza, iż w dniu 1 - go października b. r. liczba bezrobotnych w Rzeszy wynosiła 519.000, wykazując w porównaniu z 1 - szym września zmniejszenie liczby bezrobotnych o 9%.

Giełda poznańska

Poznań, 15 października. Bank Sp. Zarobkowych 7.00, Bydg. Fabr. Mydeł 1.50, Cegielski 0.60, Goplana 4.00, Pozn. Sp. Drzewna 0.80, Tri 11.00, Unja 7.30.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 15 października. Fanto 192.000, Lwów-Czerniowce 106.000, Silesja 15.000, Zieleniewski 141.000, Gal. Karpaty 132.000, Galicja 1,125.000, Siersza 64.900, Kompas 15.400, Lumen 6900, Bank małopolski 4600, Bank hipoteczny 8000, Portland cement 325.000, Nafta 165.000, Browary lwowskie 110.000, Mraźnica 30.000 –32.000, Tepege 45.500—46.000.

Złoty w dniu 15 października 1924

Gdańsk złoty 107.73—108.27, przekaz na Warszawę 107.73—108.27, **Zurych** przekaz na Warszawę 100³/₁₆, **Londyn** przekaz na Warszawę 23.40 **Nowy Jork** przekaz na Warszawę 19.25, **Praga** złoty 651.50—657.50, przekaz na Warszawę 652.50—658.50, **Wiedeń** złoty 13590, przekaz na Warszawę 13600—13700, **Bukareszt** przekaz na Warszawę 36.00 **Czerniowce**, przekaz na Warszawę 36.25, **Ryga** przekaz na Warszawę 102, **Paryż** przekaz na Warszawę 368.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, dnia 16 października 1924

AKCJE	Transakcje w złotych dziś	Transakcje w złotych 15/X.
Bank Przemysłowy . . .	0·41—0·42	0·37—0·40
Bank Małopolski		
Bank Hipoteczny		
Ziemski Bank Kredyt. . .		
Powszechny Bank Kredyt.	0·11	
Bank Zw. Spółek Zarob.	6·80—7·00	
„Tohan"	0·40	0·38—0·40
„Tehate"		
„Pharma"		0·92
„Polski Glob"		
Żegluga Polska		
Zieleniewski	9·80—9·90	9·60—9·75
Cegielski, Poznań . . .	0·60	0·58—0·62
„Trzebinia", ...	0·69	0·65
„Pocisk"		
Warsz. Parowozy		0·38—0·39
Automotor		
Górka	16.50—16·75	16·30—16·50
Siersza	4·40—4 70	
Tepege	3·05—3·10	3·05—3·20
Polska Nafta		
Pezet		
„Pokucie" . .		0·39
S. W. Niemojowski . . .	0·52	0·52—0·58
Strug		
Tłuszcze Trzebinia . . .		
Azot	0·45	
Elektr. Siersza		
Porcelana Cmielów . . .		
„Krakus"		
Chodorów	5·20—5·40	5·20
Chybie	6·60—7·00	6 30—6·50
A. Piasecki	1·40	1·30—1·40

Kraków, 16 października. W związku z mocniejszym Wiedniem na giełdzie dzisiejszej ogólna poprawa kursów zwłaszcza papierów arbitrażowych, z których znaczną zwyżkę osiągnęła Siersza górnicza i Zieleniewski. Również akcje bankowe zwłaszcza Bank Związku, uzyskały poprawę. Aczkolwiek w wielu efektach odczuwać się daje brak towaru, brak gotówki paraliżuje wydatniejszą poprawę kursów. Nastrój mocniejszy również w egzotach, z których silnie poszukiwane Jaworzno, zwłaszcza setki.

W dewizach obroty skromne przy tendencji mocniejszej dla dolara i Szwajcarji.

EGZOTY.

Jaworzno drobne 17.25, 25-tki 15.75- 15.90, setki 14.75, Gazy wschodnie 13.00—13.50, Len 0.50, Węglówki 0.03, Nafta Krosno 0.30.

WALUTY I DEWIZY.

Waluty: Dolary 5.19—5.19 i jedna czwarta do 5.19 i pół.

Dewizy: Londyn 23.40 (żądają), 23.35 (płacą), Szwajcarja 100.35, Wiedeń 7.35 i pół.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 16 października. Bank Handlowy 6.80, Bank Związku Spółek Zarobkowych 7.—, Chodorów 5.20, Warszawski Cukier 4.25, Drzewny Przemysł 0.43, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 3.75, Cegielski 0.60, Modrzejów 4.52, Ostrowieckie 7.75, Parowozy 0.33, Starachowice 2.92, Zieleniewski 9.50, Zawiercie 30 i pół, Żyrardów 17.50, Haberbusch 5.30, Polska Nafta 0.40.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 16 października. Waluty: Dolary 5.18 i pół, Franki francuskie 26 95.

Dewizy: Belgja 24.91, Holandja 204, Nowy Jork 5.18 i pół, Paryż 27—26.97 i pół, Praga 15.47 i pół, Szwajcarja 99.82 i pół, Wiedeń 7.32 i pół, Londyn 23.34—23.30, Włochy 22.66.

Miljonówka 0.71—0.72, Pożyczka złota 6.10—6.00, Pożyczka dolarowa 3.60, Bony złote 0.92.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 16 października. (PAT.) Otwarcie giełdy: Berlin 1.23.75, Holandja 204.45, Nowy Jork 521 i pół, Londyn 23.40, Paryż 26.97 i pół, Praga 15.47 i pół, Budapeszt 0.0068, Bukareszt 2.80, Belgrad 7.35 i pół, Sofja 3.67 i pół, Wiedeń 0.0073.50, Bruksela 24.95, Medjolan 22.62 i pół.

KALENDARZYK GIEŁDOWY

WALNE ZEBRANIA.

18 października (jutro): **„Multum" Zakłady Przemysłowe S. A. w Krakowie.** Walne zebranie odbędzie się o godzinie 6-tej w lokalu Spółki, ul. Sołtyka 19, z porządkiem dziennym: zwaloryzowanie kapitału akcyjnego.

PRZEDŁUŻENIE TERMINU SUBSKRYPCJI.

Spółka Akcyjna Elektrowni Okręgowych w Sierszy Wodnej otrzymała zezwolenie na przedłużenie subskrypcji VIII emisji **do 5 stycznia 1925 r.**

OSTATNIE TELEGRAMY

Francuzi nabyli patenty na budowę zeppelinów

Paryż. (PAT.) „Le Journal" dowiaduje się, że towarzystwo francuskie nabyło patenty na budowę Zeppelinów. Eksploatacja tych patentów według warunków umowy może się rozpocząć po zakończeniu podróży sterowca Z. R. III. Z drugiej strony słychać, że podobno warsztaty we Friedrichshafen są gotowe dostarczyć Francji takich sterowców.

Paryż. (PAT.) Omawiając podróż statku Z. R. III. L'Oeuvre widzi w niej dążności propagandowe i chęć uchylenia się Niemiec od klauzul traktatowych. Niemcy — powiada dziennik — władają zręcznie statkami powietrznymi. Zniewala to do przypomnienia, że niewiele lat temu Zeppeliny bynajmniej nie w celach pokojowych były nad Paryżem i Londynem.

RZĄD NIEMIECKI NIE ZNISZCZY ZAKŁADÓW ZEPPELINOWSKICH W FRIEDRICHSHAFEN.

Berlin. (Tel. wł.) Rząd niemiecki przyjął do wiadomości oświadczenie francuskiego podsekretarza stanu dla spraw lotnictwa i nie wydaje się skłonnym do wypełnienia nałożonego nań przez traktat wersalski zobowiązania zniszczenia Zakładów zeppelinowskich w Friedrichshafen. Niemieckie koła urzędowe sądzą, że Stany Zjednoczone użyją całego swego wpływu aby przeszkodzić zniszczeniu zakładów.

Orędzie króla rumuńskiego

Otwarcie nowej sesji parlamentu w Bukareszcie

Bukareszt. (PAT). Wczoraj otwarto tu nową sesję parlamentu. Król otworzył prace parlamentu orędziem w którem stwierdza, że sytuacja wewnętrzna Rumunji jest jak najbardziej zadowalniająca. Ożywiona jedynie pragnieniem pokoju — powiada orędzie — Rumunia z każdym dniem staje się coraz poważniejszym czynnikiem zagranicznej polityki w tej części Europy. Zwiększanie się jej prestige potwierdza się na wszystkich konferencjach międzynarodowych. Dalej mówi orędzie o zawarciu szeregu konwencji z Austrją i Węgrami i wyraża nadzieję rychłego rozwiązania spraw z Bułgarją, dotychczas będących w zawieszeniu. Dalej orędzie omawia projekty ustaw dotyczących reformy administracji, ochrony pracy i ubezpieczenia społecznego, reoganizacji podatków pośrednich, procedury karnej i kilku ustaw dotyczących oświaty, wyznań religijnych i gospodarki społecznej. Wreszcie zaznacza orędzie, że stała poprawa sytuacji finansowej powinna otworzyć rynki zagraniczne dla Rumunji.

Prace nad ustawą akcyjną

Warszawa. (Tel. wł.) Celem opracowania ustawy akcyjnej został wyłoniony przez ministerstwo skarbu i ministerstwo przemysłu i handlu specjalny komitet z udziałem kół prawniczych. Na prezesa został powołany były naczelnik wydziału prawnego w ministerstwie przemysłu i handlu mecenas Karol Kozłowski, wiceprezesem został wybrany poseł Adam Chełmoński, sekretarzem i referentem zarazem dr. Supiński z ministerstwa przemysłu i handlu, zastępcą sekretarza p. Szatenstein radca prawny ministerstwa skarbu. Ustawa ma być opracowana do dnia 5 grudnia br.

We Francji pokryto również pożyczkę Dawesa

Paryż. (PAT.) „Le Journal" donosi, że zamierzone jest zamknięcie przez rząd emisji pożyczki Dawesa. Liczba zgłoszeń otrzymanych przez bank francuski była tak wielka, że cała wysokość udziału francuskiego w pożyczce została już właściwie pokryta.

Liberali włoscy poprą rząd faszystowski

Rzym. (PAT.) Na posiedzeniu pod przewodnictwem Salandry 32 deputowanych i 10 senatorów liberalnych przyjęto jednomyślnie porządek dzienny wyrażający poparcie lojalne dla rządu, w którym uczestniczą wybitni przedstawiciele stronnictwa liberalnego.

Branting tworzy nowy gabinet w Szwecji

Sztokholm. (PAT). Po naradzie z przewodniczącym Izby deputowanych i przywódcami partji politycznych król powierzył Brantingowi misje utworzenia gabinetu. Misja ta została przez Brantinga przyjęta.

Nieudałe uprowadzenie Łodzianki

przez handlarza żywym towarem

Jazda autem do Krakowa — Dzielna dziewczyna ratuje się skokiem do Wisły

Z Łodzi donoszą o niesłychanym wypadku nieudałego uprowadzenia 17-letniej Łodzianki przez handlarzy żywym towarem, którzy ofiarę swą w zamkniętem aucie usiłowali przewieźć do Krakowa. Tajemnicza ta afera miała następujący przebieg:

W ubiegłą niedzielę popołudniu 17-letnia córka państwa B., Kazimiera, uczenica jednej ze szkół średnich wyszła do koleżanki, oznajmiając rodzicom, że wróci o godz. 8 wieczorem. Mimo tej zapowiedzi Kazimiera nie wróciła więcej do domu, o czem przerażeni faktem zniknięcia córki rodzice, zawiadomili policję.

Poszukiwania wdrożone przez policję i rodziców nie wydały rezultatu. Kazia zniknęła bez śladu.

Nagle po dwu dniach nieobecności, obudził rodziców w nocy dźwięk dzwonka. Po otwarciu drzwi ujrzeli swą córkę, która uradowanym z jej powrotu rodzicom, opowiedziała swe niezwykłe przygody:

Była godzina ósma wieczór, gdy wyszła od koleżanki... Najkrótszą drogą szła do domu. Nagle ujrzała jakiś cień, czający się futrynie bramy. Obejrzała się — ujrzała jakąś kobietę w czerni, która obrzuciła ją bystrem wzrokiem... Przejęta strachem, przyspieszyła kroku. — W tejże chwili usłyszała z tyłu jakieś kroki i uczuła, że na twarz jej spada jakaś miękka zasłona. Obejrzała się i oczy jej spotkały się z palącym wzrokiem czarnej damy. Jakiś dziwny zapach oszołomił ją, poczuła dziwną ociężałość. Ostatnim wysiłkiem woli chciała zerwać oszałamiającą zasłonę, lecz nie starczyło jej sił, a wyciągnięta ręka opadła bezsilnie... Jak przez sen słyszała odgłos trąbki samochodowej, stukanie motoru, a potem straciła przytomność.

W AUTOMOBILU HANDLARZY ŻYWYM TOWAREM.

Obudziły ją ostre promienie słoneczne, wpadające przez niezasłoniętą szybę do auta...

Powieki ciążyły jej jak ołów, w skroniach czuła silny ból. Po wielu wysiłkach udało się jej napół otworzyć powieki... Nagle uświadomiła sobie straszliwą rzeczywistość... Uśpiono ją i porwano... W kącie siedzi czarna dama, a obok niej jakiś starszy mężczyzna... Nagle wzdrygnęła się — na kolana jej opadła ciężko głowa młodej. może 16-letniej dziewczynki o semickich rysach...

Dopiero wtedy zrozumiała, że znajduje się w szponach handlarzy żywym towarem i postanowiła uciec za wszelką cenę.

Auto jechało wolno jakąś wąską piaszczystą dróżką nad brzegiem rzeki... Przez chwilę przyglądała się krajobrazowi i nagle poznała, że automobil zbliża się do Krakowa, gdyż zobaczyła na horyzoncie kopiec Kościuszki.

Rzuciła okiem do wnętrza auta... Czarna dama i jej towarzysz spali jeszcze na szczęście, ale mogli obudzić się lada moment... Podniosła się ostrożnie i lekko przekręciła klamkę drzwiczek... Po chwili stała już w otwartych drzwiach, wypatrując dogodnego miejsca do skoku...

Krótka chwila namysłu i... skoczyła na oślep. Poczuła, że się gwałtownie stacza w dół i po chwili już stała się igraszką fal Wisły. Usłyszała tylko plusk wioseł zbliżającej się łodzi... Minęło kilka sekund i silne dłonie złapały ją za rękę i wciągnęły do łodzi... Straciła przytomność... Gdy ocknęła się, leżała na wąskiem żelaznem łożu w małej chacie.

Do uszu jej doszedł odgłos szeptem prowadzonej rozmowy: — ...i nagle hycnęło to biedactwo z tej maszyny i buch w wodę...

Kazia uniosła się na łóżku... Ruch ten dojrzeli rozmawiający i szybko podeszli do łóżka, zarzucając ją pytaniami... Po godzinie Kazia, nakarmiona przez poczciwą rybaczkę, udała się ze swym zbawcą do Krakowa, oddalonego o trzy kilometry. W Krakowie Kazia udała się do znajomych, którzy zaopiekowali się nią i wieczorem wyprawili pospiesznym pociągiem do Łodzi, dokąd przybyła po 36-godzinnej nieobecności w domu

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6.

FORTEPIANY PIANINA, FISHARMONJE Skład HELENA SMOLARSKA
KRAKÓW, ULICA SZEWSKA L. 9. — Telefon 4365.
SPRZEDAŻ NA RATY DO 8 MIESIĘCY, WYBÓR OLBRZYMI.

ZAKŁAD TECH. DENTYSTYCZNY
K. Tombińskiego
ULICA WIŚLNA 4, II. p.

Artykuły gospodarcze

„ŻELAZO“
Floriańska 34
poleca narzędzia rzemieślnicze, naczynia i maszyny kuchenne.

Tomasz Mężyk. Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, oleji maszynowych i t. p. Kraków, Pl. Szczepański L. 8.

SKŁAD FABRYCZNY pasty do obuwia i podłóg
„DOBROLIN“
M. SIEROTWIŃSKA
Kraków, ulica Sienna l. 12.

ŚWIDRY SPIRALNE i NARZĘDZIA, USZCZELNIENIA i ARMATURY WODNE poleca
H. SPIRA Kraków, Zwierzyniecka 23, Tel. 43—94.

Szczotki do zamszu, wszelkie towary szczotkarskie, pędzle, artykuły domowo-gospodarcze, lakiery angielskie, poleca najtaniej M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 9.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję kupuje i sprzedaje firma
FEIGENBAUM i FUTTERWEIT
Kraków, ulica Grodzka L. 28.

Biżuterję, złoto i srebro najtaniej zakupić można
J. KORNBLUM
Kraków, ulica Grodzka 32.

SPÓŁKA ZŁOTNICZA W KRAKOWIE, UL. MIKOŁAJSKA 4. Kupuje używane sztuczne zęby, płaci pełną wartość. Przyjmuje na zamówienia pierścionki ślubne począwszy od 10 zł. para, pierścionki zaręczynowe od 15 zł. Wykonanie pierwszorzędne.

Delikatesy

Konserwy rybne fabr. Mix et. Lück, konserwy owocowe i jarzynowe fabr. Dagoma, margaryna fabr. „Ameda“, herbata i kakao bo-lend. „Danex“, poleca reprezentant K. Wróblewski, Kraków, ulica Sobieskiego L. 1. Telefon 1145.

Dywany

Najtańsze źródła zakupu dywanów perskich tylko we firmie Lewkowicz i Juran, Grodzka 39.

Wełnę kilimową, oraz kilimy sprzedaje najtaniej firma
Krol i Dolezal
Krakow, Jagiellonska L. 9.
— Ulgi w płaceniu. —

Kilimy gotowe i na zamówienia, także na raty, poleca: Wytwornia kilimów „Ostoja“, Krakow, Siemiradzkiego 11.

Futra

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska M. Mond, Kraków, Rynek gł. 11.

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma:
Antoniego Trąbki Syn
Kraków, ulica Szewska L. 12. Tel. 3464. Tel. 3464.

Pracownia i Skład futer Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Florjańska 32. Tel. 3564.

Skład futer i Pracownia kuśnierska H. Fink, Rynek 12, w podwórzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze seleskinowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, na czas i bardzo starannie.

FUTRA po przystępnych cenach poleca:
M. ROTBLUM
Kraków, Florjańska 8.

FUTRA na sezon zimowy poleca
G. RIESER
ulica Mikołajska 4. Mały Rynek.

Pierwszorzędny magazyn futer
A. JACHIMSKI
Kraków, Grodzka 14–16
Dla P. T. Urzędników państwowych na raty.

Galanterja

KOSZULE JEDWABNE w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów
BRACI LANDWIRTH
Krakow, ulica Grodzka 46.

Skład bielizny i płócien pod firmą F. Bałabuszyński, Kraków, Szewska 10.

Bieliznę męską i damską
w wielkim wyborze poleca firma
M. Pietroń i Synowie
Kraków, Karmelicka L. 12.

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, ul. Dąbrowskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

BIELIZNĘ MĘSKĄ białą i kolorową poleca
ROMAN SZCZERBA
KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 40 ∴ obok Hotelu Polskiego. ∴

MAGAZYN NOWOŚCI
N. WESTREICH
ulica Lubicz L. 3.
Poleca kapelusze, bieliznę, pończochy, skarpetki, krawaty, Pijamy i przybory podróżne i toaletowe.

Bieliznę damską, męską, krawaty, pończochy, skarpetki, trykotarze oraz wszelką galanterję poleca najtaniej
M. KROL
KRAKÓW, ULICA DŁUGA L. 10.

BIELIZNĘ, KAPELUSZE, POŃCZOCHY, KRAWATKI i t. p. po cenach konkurencyjnych poleca
„Magazyn Nowości“
Kraków, Sławkowska 23.

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy T. Cieśliński i Ska, Kraków, Florjańska 14, Telefon 117.

Kapelusze

Przyjezdne modniarki kupujcie kapelusze filcowe i welurowe tylko w FABRYCE J. Grossa, Dietlowska L. 7, lub biuro Stradom 27. Dla przyjezdnych fasonuje w 12 godz.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61, vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca Dom konfekcyjny, ulica Grodzka 26.

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca Józef Kumala, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, Kraków, Plac Dominikański l. 2. tel. 4339.

Zakład krawiecki cywilny i wojskowy wykonuje wszelkie roboty w zakres ten wchodzące. Przy zamówieniach opust 25%. Posiada na składzie wybór spodni do konnej jazdy angielskiego kroju. — Zamówienia wykonuje starannie i punktualnie. W. Żmuda, św. Tomasza 21.

Salon mód damskich
M. GISSER
ul. Florjańska 36, I. p. drzwi na prawo.

UWAGA! Największy i najnowszy wybór żurnali mód
A. NÜSSENHOLZ, Florjańska 36, I p. u p. Gissera na prawo.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN
Kraków, ulica Florjańska l. 28 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Dla Pań i Panów MATERJE WEŁNIANE na kostjumy i ubrania, na płaszcze i raglany. Jedwabie w wielkim wyborze. Plusze i welwety. Ceny konkurencyjne. P. RITTERMAN, Kraków, Rynek 9 (w Pasażu).

Kosmetyka

Jan Nieżyński
Perfumerja, salon kosmetyczny. — Fryzjer damski.
Plac WW. Świętych 11.

Ważne dla Pań!
Krem czeremchowy „Vamosz“
Woda czeremchowa „Vamosz“
Mydło czeremchowe „Vamosz“
Farby do włosów światowej sławy Longin 1 fl. 2 zł., we wszystkich kolorach oraz wyrób Dr. Lustra poleca W. LAZAROWICZ, Kraków, Garbarska 4. 10 szt. różnych mydełek 2 zł.

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo“ do powielania, „Torpedo“ do pisania.

Naprawa i czyszczenie maszyn do pisania i rachowania tylko
W. KEYHA mechanik
KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 3.

Meble

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracje wnętrz poleca M. Pleszowski, Kraków, Mały Rynek 2, Tel. 4136.

Meble stylowe luksusowe etc.
S. MANNE, ULICA SZPITALNA L. 6.
Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Meble gięte wszelkiego rodzaju z fabryki S. A. „MUNDUS“ dostarcza hurtownie i detalicznie zastępca na Polskę Rudolf Dattner, Kraków, ul. Studencka 25, telefon 3575

MEBLE KLUBOWE, BIUROWE, DYWANY PERSKIE, poleca najtaniej
Wytwórnia Mebli Klubowych
Kraków, Florjańska 25.

MEBLE zagotowkę i na raty, roboty tapicerskie i wszelkie przeróbki wykonuje najtaniej S. FRISCH, Kraków, ulica Stolarska l. 13.

Meble wykwintne z własnej wytworni, forniery i dykty najkorzystniej i najtaniej „REBEDE“ Oddział w Krakowie Szpitalna 7. Tel. Nr. 234. Oddział w Lwowie Zamarstynów, ul. Zamknięta 12. — Ulgi płatnicze.

Obuwie

Obuwie najelegantsze i trwałe zagraniczne i krajowe po cenach przystępnych najkorzystniej nabyć można w znanej firmie Gizela Brand, ul. Starowiślna 6. UWAGA: Wielki wybór pantofli zagr. zamszowych we wszystkich kolorach.

Obuwie luksusowe
oryginalne modele wiedeńskie poleca
„KORAB“
Kraków, Szewska L. 17.

Płótna

PŁACHTY i PŁÓTNO NIEPRZEMAKALNE wyrobu czeskiego dostarcza
A. ROMER Kraków, pl. Matejki 5 Telefon Nr. 4213.

Porcelana, szkło

Szlifiernia szkła i wytwórnia luster Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka l. 60, Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

Wytwórnia luster i szlifiernia szkła S. Klipstein pl. Bawół L. 8, poleca lustra, szyby szlifowane do mebli oraz lustra, patentowe na deszczułkach po cenach konkurencyjnych, wykonanie pierwszorzędne.

Szkło okienne poleca — oraz wykonuje wszelkie roboty szklarskie
S. FINKELSTEIN
UL. MIKOŁAJSKA L. 5.

Przybory szkolne

Pióra stalowe do pisania, pluskiewki, spinacze etc. fabryki Wasilewski i Ska, Warszawa, poleca zastępca Rudolf Dattner, Kraków, Studencka 25. — Telefon 3575.

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 63.

Różne

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemiczne czyste dostarcza Biuro inżynierskie „Chemotechnika“ Sp. z o. odp Kraków, Rynek Gł. 39.

PIEUZĘCIE KAUCZUKOWE monogramy i grawirowania
J. WALENTA
Sławkowska L. 3, Hotel Saski.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Eder, Kraków, Plac Dominikański 2, Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny i wyrób kołder na wełnie, wacie i puchu
A. RYBIŃSKI
Sławkowska L. 21.

Otomany, kanapki rozkładane, wózki dziecinne sprzedaje tanio, zniszczone meble i wózki odnawia, gumy zakłada na poczekaniu PIECHOWICZ Kraków, ulica Mikołajska L. 7.

SALONY GIĘTE otomany, poduszki materacowe, wkłady zelazne, kanapki do rozkładania poleca
M. BARDACH
Kraków, Florjańska 16
Dogodne warunki!!

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenker i Ska, Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Cracovia Sp. transportowa Dom spedyc.-komisowy Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078, Wiedeń II, Praterstrasse 13, Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliw, węży etc. „Zenit“ Sp. z o. o. Kraków, Szpitalna Nr. 7, Telefon Nr. 4231.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników „Prąd“ Gołębia 3, Telefon Nr. 4553.

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze „Lux“. Skład przyborów elektrycznych Kraków, Plac Dominikański l, 2, Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński, Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 65. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie

LOKOMOBILE LANZA i WOLFA
Motory ropne Diesle
Maszyny drzewne i cegielniane
dostarcza natychmiast
Inż. Wacław Gąsior i Ska
Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechn.
Heffner i Berger
Krakow, Szewska 18. Tel. 4153.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne poleca najtaniej
S. SZAJER
Kraków, Plac WW. Świętych 8. ∴ Telefonu Nr. 4154. ∴

Trykotaże

Pończochy, rękawiczki, trykotaże, najtaniej u
H. LICHTIG
ulica Grodzka L. 71

Pończochy, rękawiczki, trykotaże konkurencyjnie
Ignacy Kornblum
Florjańska 6 (w podwórcu)

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Florjańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze“, „Bory“, górnośląski „Eminenz“. Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

TRANSMISJE
wszelkiego rodzaju natychmiastowa dostawa
„PRZEMYSŁ“ Kraków św. Krzyża L. 1. Telefon 2348.

CHLORODONT

NA RATY!

ROK ZAŁ. 1880.
FORTEPIANY, PIANINA
w wielkim wyborze, w najstarszym składzie.
Z. RABY NAST.
Kraków, św. Anny 3. Tel. 465.

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego“ Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. 1310)